

Majandusolümpiaadi lõppvoor

6.04.2023

SITUATSIOONIÜLESANNE

Francesco Caffè S.p.a (*ehk Itaalia osaühing*) on 1926-ndal aastal Triestes asutatud Itaalia ettevõtte, mis tegeleb kohvi müügiga 115 riigis üle maailma. Ettevõtte on nüüdseks laienenud kõikidele kontinentidele, kuid põhiturgudeks on jäänud Lääne-Euroopa ja Ameerika Ühendriigid. Ettevõttes on üle 1250 töötaja ning aastakäive umbes 780 miljonit eurot.

Francesco Caffè omanimelise brändi tootevalikusse kuuluvad *premium* klassi kohvioad ja jahvatatud kohvid. 2021. aasta suvel otsustas ettevõtte alustada laienemist ka Baltimaadesse. Eesmärgiks on siseneda Eesti, Läti ja Leedu turule. Esmajärjekorras asutatakse filiaal Eestisse. 2021. aasta sügisel alustas Francesco Caffè S.p.a Eesti filiaal ettevalmistusi äritegevuse alustamiseks - töötajate palkamine, töökeskkonna sisseseadmine, Eesti turule sobilike toodete sisseost, turu-uuringud, turundustegevuse planeerimine, müügilepingute sõlmimine. Ettevõtte alustas äritegevusega 1. jaanuarist 2022, kavatsusega laieneda ka Läti ja Leedu turgudele.

Lahenda ülesanded ning analüüsi, kas ja millistel tingimustel on ettevõttel otstarbekas Eestis tegutseda ning Läti ja Leedu turule laieneda.

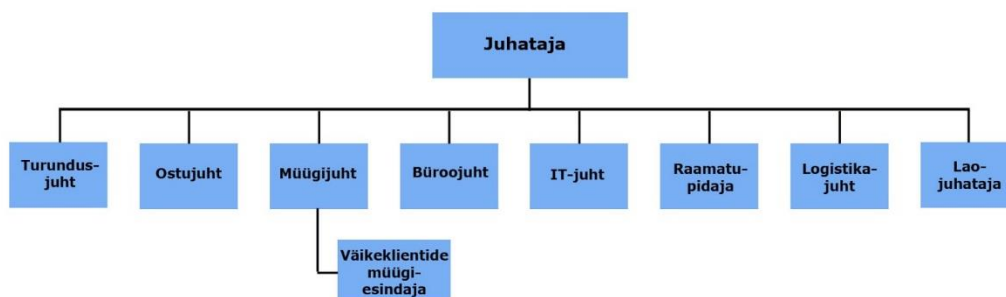
NB! Situatsioon on loodud majandusolümpiaadi praktilise ülesande jaoks ning selles toodud andmed ei pruugi olla tegelikkuses rakendatavad. Kujutle end ettevõtte algusaega ning jälgi tegevusi ja arengut memode abil. Ülesannete lahendamisel tuleb arvestada Eesti seadustega ning arvutamisel kasutada 2022. aastal kehtinud maksumäärasid.

Kõikides ülesannetes toodud hinnad on ilma käibemaksuta.

Küsimused

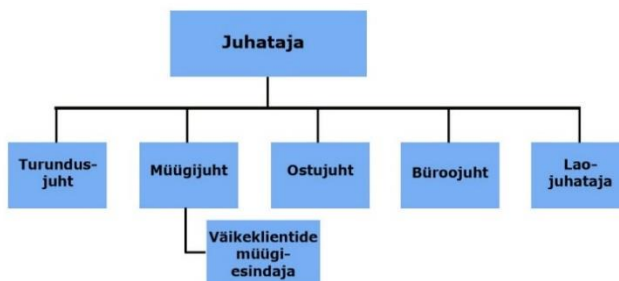
1. plokk

- Välisriigi ettevõtte filiaaliks Eestis nimetatakse
 - kõiki välisfirmaga frantsiisilepingu sõlminud ettevõtteid.
 - välismaa äriühingu esindust, kes soovib oma nimel Eestis püsivalt kaupu ja teenuseid pakkuda.** (1 punkt)
 - välismaise ettevõtte esinduskauplust, kuhu on välja pandud kogu tootevalik.
 - ettevõtte osakonda, mis võib teenitud kasumi maksuvabalt Eestist välja viia.
- Millised allolevatest lausetest on tõesed, millised väärad? à ½, kokku 3 punkti
 - Kui ettevõtte aastakäive ületab 40 000 eurot, tuleb see registreerida Maksu- ja Tolliametis käibemaksukohuslaseks. Õ
 - Olenemata tegevusalast, peab ettevõtte taotlema müügiluba. V
 - Välisriigi ettevõtte filiaal on vaja registreerida Eesti Äriregistris. Õ
 - Välisriigi ettevõtte filiaali tegevusele laienevad Eesti seadused. Õ
 - Välisriigi ettevõtte filiaali juhatajal peab kindlasti olema Eesti kodakondsus. V
 - Välismaise äriühingu filiaali puhul vastutab filiaali tegevuse ja kohustuste eest välismaine äriühing. Õ
- Milline on Francesco Caffè S.p.a Eesti filiaali (edaspidi FC Eesti filiaal) juhtimisstruktuuri skeem ?
 -

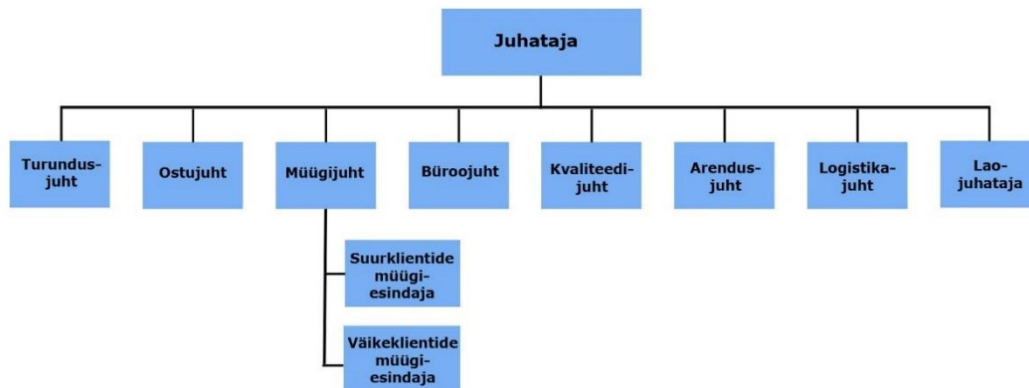

B.

1 punkt

C.

4. Kui suur on FC Eesti filiaali ühe kuu tööjõukulu?

Vastus **17 394,00** eurot

2 eurot

5. Kui suur on prognooside alusel 2022. aastal kohvi kogunõudlus Eesti turul (tabel 3)?

- A. 8371 tonni
- B. 8400 tonni
- C. 8709 tonni
- D. **9009 tonni**

2 punkti

6. Võttes arvesse 2022. aasta Eesti kohvituru kogunõudluse ja kogupakkumise prognoose, siis:

- A. **kohvi pakkumine võrreldes 2021. aastaga suureneb.**
- B. kohvi pakkumine võrreldes 2021 aastaga väheneb.
- C. kohvi pakkumine jääb samale tasemele.
- D. andmete põhjal ei ole võimalik välja selgitada, kas kohvi pakkumine suureneb või väheneb.

1 punkt

7. Mida tähistab see ökomärgis kohvipakil?

- A. Seda mahekohvi valmistatakse kohviubadest, mille tootmisviisid ei ole kahjulikud ei keskkonnale ega ka inimeste, taimede või loomade tervisele ja heaolule.
- B. Kohviubade kasvatamisel on järgitud rahvusvahelisi õiglase kaubanduse tingimusi ning tootmine on sotsiaalselt, majanduslikult ja keskkondlikult kestlikel alustel.
- C. **Selle ökomärgisega sertifitseeritud kohvi ostes toetad looduse mitmekesisust, aidad kohvikasvatajatel kohaneda kliimamuutustega ning pakkuda neile ja nende peredele paremaid töö- ja elamistingimusi.**
- D. See ökomärgis tõendab kestlike tootmismeetodite kasutamist istanduses ja töötlemisel, muu hulgas väetiste, vee ja energia otstarbekat ja säästlikku kasutamist.

2 punkti

8. Millised kolm kohvisorti peaks FC Eesti filiaal vastavalt peakontori juhiste esimesel tegutsemisaastal turule tooma?

- A. Harmony Supreme, Pure Arabic ja Coffee Organico.
- B. Columbia Perla, Coffee Magnifico ja Pure Arabic.
- C. **Harmony Supreme, Pure Arabic ja Brazil La Grande.**
- D. Pure Arabic, Coffee Magnifico ja Brazil La Grande.

5 punkti

9. Kui suures koguses kohvi FC Eesti filiaal esimese müügiaasta jooksul Eestisse impordib?
Vastus: **218** tonni **1 punkt**
10. Kui suured on FC Eesti kohvi sisseostu kulud esimesel aastal?
Vastus: **860 660** eurot **1 punkt**
11. Kui suur on FC Eesti esimese aasta-müügitulu prognoos?
Vastus: **2 052 130** eurot **1 punkt**
12. Lisaks sisseostukulule on ettevõttel erinevaid kulutusi summas 692 858 eurot aastas. Kui suur on ettevõtte prognooside täitumise korral FC Eesti filiaali kasum 2022. aastal?
Vastus: **498 612,00** eurot **1 punkt**
13. Kõiki Francesco Caffè S.p.a pakutavaid kohvisorte (tabel 3) valmistatakse Brasiilias ning Eesti ettevõtte tellib tarnijalt tutvumiseks igast sordist kaks näidispakki. Näidiste kaalud on võrdsed müügipakendite suurustega. Kas ettevõttel on kohustus see saadetis deklareerida ja selle pealt makse tasuda?
- Saadetis tuleb deklareerida ja maksta käibemaks summas 16,51 eurot.
 - Saadetis tuleb deklareerida ja maksta käibemaks summas 12,49 eurot.** **2 punkti**
 - Saadetis on vaja deklareerida ja koguväärtuselt tasuda tollimaks 4,68 eurot
 - Saadetist ei ole vaja deklareerida.

14. Brasiilia kohvitootja esitab FC Eesti filiaalile näidiste eest arve ja soovib saada tasu reaalides. Mitu reaali Eesti ettevõtte kohvitootjale tasub (sajandiku täpsusega)?

Valuuta	Ostukurss	Müügikurss
Brasiilia reaal (BRL)	9,7127	4,8111

Euro kurss Brasiilia reaali suhtes Eurex-i kodulehe järgi 27.03.2022

<https://www.eurex.ee/valuutakursid/>

Vastus: **300,36** reaali

62,43 x 4,8111=300,356973

1 punkt

15. Millised allolevatest lausetest on tõesed, millised väärad? **à ½, kokku 2 punkti**
- Kui kohvi hind tõuseb, siis tõenäoliselt asendab osa tarbijatest kohvi joomise tee joomisega. **Õ**
 - Prognoositakse, et kohvi hind tõuseb lähitulevikus järsult. Selle tulemusel suureneb nõudlus, kuna tarbijad soovivad toodet enne hinnatõusu osta ning suureneb ka pakkumine, kuna tootjad soovivad toodet müüa pigem madalama hinnaga. **V**
 - Kohviistanduse töötajad astuvad ametiühingusse ning saavad palgakõrgendust. Tõenäoliselt vähendab see pakkumist, kuna tootmissisendite hinnad on tõusnud. **Õ**
 - Brasiilia kohviistandustes levib lehemädanik ja seetõttu väheneb nii kohvi nõudlus kui ka pakkumine. **V**

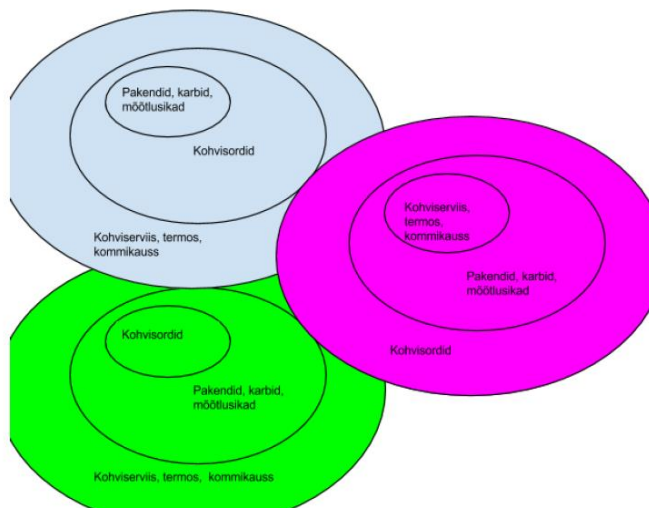
2. plokk

16. "Francesco Caffè" on Itaalias asutatud ettevõtte Francesco Caffè S.p.a
- Kaubamärk** **1punkt**
 - toote nimi
 - slogan ehk hüüdlause
 - kaubamärk ja toote nimi
17. Turundusstrateegia jaguneb klassikalise turundusteooria kohaselt nelja põhimeetme (McCarthy 1960) vahel. Nendeks on
- toode, hind, müügikoht, turundussuhtlus** **1 punkt**
 - kaubamärk, hind, müügikoht, turundussuhtlus
 - toode, asukoht, müügikoht, turundussuhtlus
 - kaubamärk, asukoht, müügikoht, turundussuhtlus
18. FC Eesti filiaali juhtkond tahtis oma turunduskampaania paremaks õnnestumiseks teha eelnevalt kvalitatiivse turundusuuringu. Millise meetodi nad valisid?
- Saatsid oma senistele klientidele meilile valikvastustega küsitluse.
 - Tegid oma poes vaatluse, jälgides läbi videokaamerate klientide käitumist.
 - Tegid eksperimendi, kus selgitasid välja, kas ostetakse rohkem suuri või väikeseid kohvipakke.
 - Tegid kohvigurmaanidega fookusgrupi intervjuu.** **2 punkti**

19. Francesco Caffè S.p.a turundusstrateegia näeb ette tootesisest positsioneerimisstrateegiat.

Milline joonisel olevatest strateegiatest seda kõige paremini peegeldab?

- A. Sinine tooteringide strateegia, sest kohv müüb niikuinii ja poes valitakse pakendi järgi.
- B. Lilla tooteringide strateegia, sest kohv ja pakend müüvad niikuinii ja inimesed tahavad meeneid.
- C. **Roheline tooteringide strateegia, sest nende põhitoode on kohv. 2 punkti**
- D. Sobivad nii sinine kui ka lilla strateegia, sest on inimesi, kes tähtsustavad pakendite juures ka lisandväärtusi.

20. Kui suur on FC Eesti filiaali turuosa tegutsemise esimesel poolaastal?

- A. 1,3%
- B. **2,5%**
- C. 3,0%
- D. 3,6%

2 punkti

21. Arvuta planeeritud reklaamikulu iga alljärgneva kohvisordi 1kg kohta, võttes arvesse kulude struktuuri ja soovitatavat kasumimäära:

- Brazil La Grande, soovitatav kasumimäär 20%
- Pure Arabic, soovitatav kasumimäär 12%
- Harmony Supreme, soovitatav kasumimäär 10%.

(vastused esitada sajandiku täpsusega)

Vastused:

Brazil La Grande reklaamikulu 1 kg kohta on **7,74** eurot.

1 punkt

Pure Arabic reklaamikulu 1 kg kohta on **1,35** eurot.

1 punkt

Harmony Supreme reklaamikulu 1 kg kohta on **0,16** eurot.

1 punkt

22. Millised all olevatest lausetest on tõesed, millised väärad?

à ½, kokku 3 punkti

- A. Müügieelne ja -järgne teenindamine kuuluvad turunduse ülesannete hulka. **Õ**
- B. Toote omahind ei sisalda turunduskulusid. **V**
- C. Turundus on reklaamitegevus, muud tegevused turunduse alla ei kuulu. **V**
- D. Turundus on tarbijate vajaduste määratlemine ja tulutoov rahuldamine. **Õ**
- E. Sihtturunduse korral toimub turu segmenteerimine. **Õ**
- F. Positsioneerimiseks turunduses nimetatakse oma turuosa kasvatamist turunduskulude suurendamise abil. **V**

23. 2022. aastal impordib ettevõtte Brasiiliast 218 tonni röstitud kofeiiniga kohvi, kogusummas 860 660 eurot. Kohvitoodete impordile on kehtestatud järgmised tollimaksumäärad:

- röstimata kofeiiniga kohv on tollimaksuvaba;
- röstitud kofeiiniga kohvi maksumäär on 7,5%.

Toodete tolliväärtus on võrdne kohvi sisseostmise kuluga.

Kui palju maksab ettevõtte 2022. aastal kohvi impordilt tollimaksu?

Vastus: **64 549.5** eurot

1 punkt

24. Ettevõtte võtab kohvi ostmiseks lühiajalist laenu 400 000 eurot 6 kuuks, intressimääraga 4% aastas. Kui suur on ettevõtte poolt makstav intress, kui intress arvutatakse laenu tagasi maksmisel?

Vastus: **8 000** eurot

1 punkt

25. Millised allolevatest lausetest on tõesed, millised väärad?

à ½, kokku 3 punkti

- A. Tollimaksu suurus sõltub kauba liigist, päritoluriigist ja ka kogusest. **Õ**
- B. Tolliliit ei soodusta liikmete vahelist vabakaubandust. **V**
- C. Väliskaubanduspiiranguid rakendatakse siseturu kaitsmiseks väljastpoolt tuleva konkurentsi eest. **Õ**
- D. Kõikidele kaupadele on kehtestatud ühesugune tollitariif. **V**
- E. Tänapäeval on enamik vahetuskursse valuutaturul pidevas muutumises, vastavalt valuuta nõudlusele ja pakkumisele. **Õ**
- F. Kohvi impordil Eestisse tuleb riigile tasuda aktsiisimaksu. **V**

Järeldused

Otsusta, kas allolevad väited on õiged või väärad ning anna soovitus Francesco Caffè S.p.a-le Balti turul tegutsemiseks!

à ½, kokku 4 punkti

- A. Filiaal hõivas Eestis esimesel tegutsemisaastal vaid 0,25% suuruse turuosa ja Baltimaade kohviturul valitseb oligopoolne seisund, mis ei võimalda ka järgmistel aastatel tõenäoliselt suuremat turuosa hõivata. **V**
- B. Filiaal hõivas Eestis esimesel tegutsemisaastal 2,5% suuruse turuosa, mis on 0,5% võrra enam kui peakontori seatud eesmärk. **Õ**
- C. Nõudluse vähenemise tõttu 2022. aastal täideti peakontori etteantud müügiplaani esimesel tegutsemisaastal Eestis vaid 66% ulatuses. **V**
- D. Filiaal täitis peakontori seatud müügiplaani ja teenis 2022. aastal Eesti turul kasumit. **Õ**
- E. Võrreldes Eestiga võib ettevõtte Lätis teenida 2023. aastal 31,8% ning Leedus 47,3% suuremat kasumit, sest neil on suurem rahvaarv. **V**
- F. 2024. aastal kasvab kõikide Balti riikide majandus, palgad tõusevad, kuid inflatsioon püsib madalal. Lisaks on Läti sisenõudluse taastamiseks langetanud toiduainete käibemaksu. **Õ**
- G. Leedu tarbijad eelistavad tarbida teed ja kohaliku kohvitootja kohvitoodangut, kes on 75% turuosaga turuliider. **Õ**
- H. Eesti ja Läti kohviturgu iseloomustab tihe konkurents, kuna ühegi kohvimüüja turuosa ei ole suurem kui 34% koguturust. Samas on kohvi tarbimine ühe inimese kohta suurem kui Leedus. **Õ**

Seega soovitus

- A. Ettevõtte Francesco Caffè S.p.a Eesti filiaal peaks lõpetama oma tegevuse Eestis ning tühistama laienemisplaanid Läti ja Leedu turul.
- B. Ettevõtte Francesco Caffè S.p.a Eesti filiaal peaks jätkama tegevust Eesti turul ja laiendama äritegevust Läti turule. **1 punkt****
- C. Ettevõtte Francesco Caffè S.p.a Eesti filiaal peaks jätkama tegevust Eesti turul ja laiendama äritegevust Leedu turule.
- D. Francesco Caffè S.p.a Eesti filiaal peaks jätkama äritegevust Läti ja Leedu turgudel, kuid sulgema filiaali Eestis.